

Vrakoviště

První odkaz na Pavla Ryšku, který se mi zobrazil na internetu, patří provozovateli jakéhosi vrakoviště v Bohumíně. Strohé informace a dvě fotografie. Možná bych i uvěřil, že to je vtip. Další, příznačný vtip. Ostatně, co jiného jsou dnes dějiny moderního umění než vrakoviště, kam si chodíme pro součástky a inspiraci.

Vrakoviště je levná, přístupná a pro mnohé jistě také inspirativní „instituce“. Moderní umění je poměrně drahá, vcelku přístupná a často inspirativní instituce.

Vrakoviště je hromada použitých aut, se kterými se ještě dají dělat nějaké věci, než je zcela sešrotujeme. Moderní umění je hromada uměleckých děl a idejí, se kterými se ještě dá leccos podniknout, když už skončily v obecném povědomí a na chráněném místě.

Vrakoviště bývá oplocené a za mírný poplatek si odtud lze odnést cokoli, co shledáme potřebným – někdy to tam najdeme, někdy ne. Moderní umění a jeho instituce jsou také chráněné – pokud do nich vstoupíme, najdeme tu řadu naprosto nepoužitelných, ale také mnoho zábavných a inspirativních věcí, které si ovšem nemůžeme odnést „jen tak“. K tomu nás vstupné či pohostinnost majitele neopravňuje. Ale můžeme si odnést mnohé, co je k nezaplacení.

Stejně jako použitou součástkou z vrakoviště vyspravíme svůj vůz, aby byl dále k užítku, tím, co najdeme v dějinách moderního umění, vyspravíme či omluvíme dnešní tvorbu, ukážeme, oč je lepší či zajímavější, anebo se nám (umělcům a teoretikům) to prostě jen hodí do krámu jako užitečná reference.

Stejně jako náš nový vůz jednou skončí na vrakovišti, bude nové umění jednou v muzeu a stane se součástí nějakých dějin.

Součástka z vrakoviště zprovozní vůz, se kterým se nechceme rozloučit, a dějiny umění legitimizují to, co právě s uměním děláme.

Milý Pavle, tahle řeč je o tom, jak se díky tvým věcem stalo v českém prostředí vrakoviště moderního umění znovu něčím radostným, nepatetickým a přitom pozoruhodným. Je ti sice jasné, že nároky avantgardy jaksi ztroskotaly, ale přitom jsou stále tak vzrušující. Tvoje parodie se týkají stejně tak mytologizace moderního či avantgardního umění jako obdivu, který k ní tak či onak chováme a nechceme si ho často přiznat. Tvoje ironie má tedy spíš charakter ironie osudu než morality a varování. Parodický moment novějších věcí míří totiž více na současnou pochybnost nad statusem umělce a uměleckého díla než nad nároky a představami původních tvůrců.

Humoru, inteligenci a přesnosti tvých komentářů, v poslední době stále více hermetických, tedy skládám poklonu. Už jsem ji jednou učinil, ale ani mým poklonám není vždycky přáno, aby došly sluchu. Koneckonců nemůžu chtít všechno.

Marek Pokorný

Asijský Anonym

Jednoho dne, už je to mnoho let, více než je živa paměť, přišel za slavným čínským učitelem mladík. Žádal ho o radu: „Učiteli, mám starého otce. Zakazuje mi, abych se stal mnichem. Obává se, že je už příliš nemocný a zanedlouho bude potřebovat pomoc, kterou bych mu jako mnich nemohl poskytnout. Jak mu mám vysvětlit, že jeho obavy nejsou na místě?“ Učitel se zamyslel a pak odpověděl: „Psaní do polévky.“ Hoch odešel a už se nevrátil. Po nějaké době učitel procházel kolem mladíkova domu. Napadlo ho, že ho navštíví. Na dvorku uviděl otce ležícího na rohoži a syna, jak právě zabíjí kohouta. Pozdravil a chlapci řekl: „Vidím, že zabiješ kohouta.“ Chlapec uřízl kohoutovi hlavu a učitel odpověděl: „To není žlutý kohout.“

Jiří Ptáček

Scrap yard

The first reference to Pavel Ryška, which I saw portrayed on the Internet, belongs to the operator of some scrap yard in Bohumín. Brief information and two photographs. Maybe I would have believed that it was a joke. Another typical joke. For that matter, hat is the history of art today but a scrap yard where we go for materials and inspiration?

A scrap yard is cheap, accessible, and for many it is also certainly an inspirational “institution”. Modern art is relatively expensive, quite accessible and a relatively inspirational institution.

A scrap yard is a mass of used cars which can still be used for many things before they are completely crushed. Modern art is a mass of works of art and ideas which can still be used for many things, when they have already ended up in the general consciousness and in protected places.

A scrap yard is usually fenced off, and for a small fee it is possible to take away anything we might find useful – sometimes we can find what we are looking for, sometimes not. Modern art and its institutions are also protected – if we enter there we can find there a whole range of simply useless things, but also some which are entertaining and inspiring, but which we cannot, of course, remove “just like that”. Our entry fee or the hospitality of the owner does not entitle us to do so. But we can take away with us a lot that is priceless.

Like the used parts from the scrap yard with which we patch up our vehicle so that it can be used for a bit longer, so in the history of modern art we can find things to patch up or justify today’s creations; we can show what is better or more interesting, or simply what is useful for us (artists and theorists) and just stick it in the business as a useful reference point.

Just as our new vehicle will one day end up on the scrap heap, so new art will one day finish up in a museum and will become part of some history. Parts of worn-out cars from the scrap yard, which we don’t want to let go of and the history of art legitimise what we do with art.

Dear Pavel, this speech is about how, thanks to your stuff, in the Czech environment, the scrap yard of modern art has once more become something joyful, non-pathetic and at the same time worthy of attention. It is surely clear that the rights of the avant-garde have foundered somewhat, but at the same time they are still very exciting. Your parody touches the mythologizing of both modern or avant-garde art as a wonder, which we more or less have to deal with, and which we often do not want to admit. Your irony has rather the character of an irony of fate, rather than of morality and caution. The spoof moment of the newest things rather takes aim at contemporary doubts about the status of the artist and works of art than at the claims and the notions of original creators.

Therefore I bow before the humour, intelligence and accuracy of your recently more and more hermetic commentary. I have already performed it once, but even my compliments are not always desirable to be heard. After all, I cannot want to have everything.

Pavel Ryška, *Death Valley*, 950cm x 90cm, digitální tisk na polyesteru, *Karaoke.....*, OGV v Jihlavě

Pavel Ryška

narozen/born: 16. 4. 1974 v Třebíči
adresa/address: Plotní 25, 602 00 Brno
e-mail: p.ryska@email.cz

samostatné výstavy/solo exhibitions

2000 „Hand made“, Dům U rudého vola, Brno
2001 „Gotta catch ’em all“, Galerie Jelení, Praha
2002 „Color makers“ (s J. Apetauerovou a P. Kvičalou), Malovaný dům, Třebíč
2004 „Záhada čínského pokoje“, Pražákův palác, MG Brno

ceny/prices

2003 Cena odborné poroty, III. Zlínský salon mladých, Zlín
2004 Cena Start Point

zastoupení ve sbírkách/bought to collections

SGVU Zlín
Sbírka současného umění NG Praha

literatura/bibliography

Pavlaína Morganová: Akční umění, Votobia, Olomouc 1999
David Kulhánek: Pokémoni-kapesní monstra a kouzlo svádění, Lidové noviny 7. 2. 2002
Jiří Ptáček: Prolhaný pokémon, Ateliér 6/2002
Jiří Ptáček: Hvězda a brána sedého hradu: Velký participant, Umělec, 2003

studia/education

Fakulta výtvarných umění VUT, Brno Konceptuální tendence, Intermédia (Peter Rónai) 1998 -2001
Fakulta výtvarných umění VUT, Brno ateliér Malba (Petr Kvičala) 2002 - 2004

stáž/short term attachment

Iparművészeti Egyetem, ateliér grafického designu, Budapest 2002

skupinové výstavy od roku 2000 collective exhibitions since 2000

„II. Zlínský salon mladých“, Zlín - 2000
„Pražský pamí válec“, Praha
„Videofashion“, Galerie Eskort, Brno
„Obrazy se zvolna mihají“, G99, Brno - 2001
„IV. Biennale mladých Zvon“, GHMP, Praha - 2002
„III. Zlínský salon mladých“, Zlín - 2003
„Nejmladší“, NG, Veletzíní palác, Praha
„Za jiných okolností by to mohla být pravda“, DPZK, Brno
„10 let FaVU“, Dům umění, Brno „Art Cubicle“, Galerie Home, Praha
„Prag: Kunst aktuell“, České centrum, Berlín
„It’s a question of Lust“, G99, Brno - 2004
„Hot destination“, Dům umění, Brno
„Animatricks“, 7 x animovaný film, Galerie Futura, Praha
„Eastern Alliance“, Lichtturm, Berlín
„I am (not really) optimistic“, HZVU Zagreb

An Anonymous Asian

One day, many years ago, longer ago than living memory, a young man came to a famous Chinese teacher. He asked him for advice: “Master, I have an old father. He has forbidden me to become a monk. He is afraid that he is already very ill and soon he will need the help which I, as a monk, will not be able to provide for him. How should I explain to him that his fears are out of place?” The teacher thought for a while and then replied: “Writing in the soup.” The boy left and never returned. Some time later the teacher was walking near the young man’s house. He decided to pay him a visit. In the yard he saw the father lying on a mat and the son was just killing a cock. He greeted them, and said to the boy: “I see that you are killing a cock.” The youth sliced off the cock’s head and said to the teacher: “It is not a yellow cock”.

Jiří Ptáček

